

Soạn bài: Tóm tắt văn bản nghị luận

Composite Start Composite End

Hướng dẫn Soạn bài: Tóm tắt văn bản nghị luận

I. Mục đích, yêu cầu của việc tóm tắt văn bản nghị luận

Phần này đã được trình bày đầy đủ trong SGK Ngữ văn 11.

II. Cách tóm tắt văn bản nghị luận

Đọc văn bản *Về luân lí xã hội ở nước ta* của Phan Châu Trinh và trả lời các câu hỏi sau:

Câu 1: Vấn đề nghị luận của văn bản được thể hiện qua chính luận đề và phần mở đầu của đoạn trích: *Xã hội luân lí thật trong nước ta tuyệt nhiên không ai biết đến*.

Câu 2: Viết bài văn nghị luận, nhà chí sĩ Phan Châu Trinh nhằm thể hiện dũng khí của một người yêu nước: đề cao tư tưởng tiến bộ, vạch trần thực tại đen tối của xã hội, hướng về một ngày mai tươi sáng của đất nước.

Có thể phát hiện ra chủ đích trên của tác giả ngay trong phần mở bài, đặc biệt là phần kết của đoạn trích cũng như ý khái quát của các đoạn văn trong phần thân bài.

Câu 3: Các luận điểm chính của đoạn trích:

- Khác với châu Âu, dân Việt Nam không có luân lí xã hội (không biết đoàn thể, không trọng công ích).
- Nguyên nhân của tình trạng trên là do sự suy đồi của giai cấp phong kiến thống trị từ vua đến quan, từ quan đến sĩ tử.
- Muốn Việt Nam tự do, độc lập, trước hết dân Việt Nam phải có đoàn thể, cần truyền bá tư tưởng tiến bộ (coi trọng lợi ích của đất nước, của người khác, bênh vực nhau và cùng nhau đòi công bằng xã hội).

Câu 4: Các luận cứ được tác giả sử dụng để làm sáng tỏ cho từng luận điểm trong bài:

- Để nêu bật tình trạng đen tối của luân lí xã hội ở Việt Nam, tác giả nêu các luận cứ đối lập giữa Việt Nam với Châu Âu.

- Nguyên nhân:

+ Học trò (kẻ sĩ) ham chức tước, vinh hoa mà nịnh hót, giả dối, không biết đến dân.

+ Quan lại tham nhũng, vơ vét bòn rút của dân, giả dối, không biết đến dân.

+ Vua thi hành chính sách ngu dân để dễ bề cai trị.

+ Kẻ có máu mặt trong làng thì mọi người tìm cách lo lót kiếm chác chức tước để cầu cưới cổ người dân.

III. Luyện tập

Câu 1: Căn cứ vào nhan đề và phần mở đầu đã cho thấy xác định chủ đề nghị luận của văn bản.

a. Sự thống nhất trong đa dạng của đất nước In-đô-nê-xi-a.

b. Xuân Diệu - nhà nghiên cứu, phê bình văn học.

Câu 2: Đọc văn bản Xin đừng lãng phí nước và thực hiện các yêu cầu.

a. Vấn đề và mục đích nghị luận

- Vấn đề lãng phí nước - tài sản quý giá của đời sống.

- Kêu gọi bảo vệ nước, tiết kiệm nước.

b. Các luận điểm trong bài văn

- Nhận thức sai lầm của con người về nước (nước là thứ trời sinh có thể dùng vô tư, xả láng).

- Thực tế, nguồn nước ngọt trên trái đất là có hạn, không phải nước nào cũng đủ nước ngọt để dùng.

- Hãy tiết kiệm nước, giữ gìn nguồn nước.

c. Tóm tắt

Hiện nay, nhiều quốc gia không có nguồn nước, nhiều nơi cũng đang xảy ra tranh chấp nguồn nước. Dân số tăng nhanh, công nghiệp phát triển làm cho nguồn nước bị ô nhiễm và nhân loại sẽ thiếu nước nghiêm trọng. Hãy bảo vệ nguồn nước, giữ gìn nước cho chúng ta và cho mai sau.